

Чинники, що впливають на розвиток міжнародного олімпійського руху (1992-2017 рр.)

Таран Л. М.

Харківська державна академія фізичної культури, Харків, Україна

Анотація. Представлені позитивні та негативні чинники, які впливають на розвиток сучасного олімпійського руху.

Ключові слова: Олімпійський рух, Олімпійські ігри.

Вступ. Сучасний Олімпійський рух починає свій розвиток з 1894 року, коли на Міжнародному атлетичному конгресі, скликаному за ініціативи П'єра де Кубертена, було прийнято рішення про відродження Олімпійських ігор та створено його керівний орган – Міжнародний олімпійський комітет [4].

Протягом усієї історії розвитку Олімпійському руху довелося долати чимало труднощів, поступово набуваючи авторитету та популярності у світі. На сьогоднішній день він включає в себе організації, атлетів та інших осіб, які погоджуються керуватися Олімпійською хартією. Мета Олімпійського руху – сприяння побудові мирного та кращого світу шляхом виховання молоді через спорт згідно з ідеями Олімпізму та його цінностями. Головними складовими Олімпійського руху є: Міжнародний олімпійський комітет, міжнародні спортивні федерації та національні олімпійські комітети [1].

Мета дослідження: виявити чинники, що впливають на розвиток сучасного Олімпійського руху у період з 1992 по 2017 роки.

Матеріал і методи дослідження. Аналіз науково-методичної літератури, інформація мережі Інтернет, синтез та узагальнення.

Результати дослідження та їх обговорення. За досліджуваний період відбулися Ігри семи Олімпіад та семи зимових Олімпійських ігор (таблиця 1).

Аналіз проведення Олімпійських ігор дозволив встановити, що найбільша їх кількість

проводилася у Європі – 7 разів, відповідно в Америці – 4, Азії – 2 та в Австралії – 1.

Значно збільшилася кількість національних олімпійських комітетів, що приймають участь в Іграх: на літніх – з 169 до 206, на зимових – з 64 до 88 [2, 3].

Визначальний вплив на розвиток олімпійського руху за цей час справила діяльність президентів МОК Хуана Антоніо Самаранча (1980-2001 рр.), Жака Роге (2001-2013 рр.) і в даний час Томаса Баха (з 2013 р).

Позитивні чинники. Змінилися терміни проведення зимових Олімпійських ігор. Починаючи з 1994 року вони проводяться окремо від Ігор Олімпіад з метою підвищити популярність зимових Ігор.

В наслідок суспільно-політичних змін, які відбулись в Радянському Союзі та Німеччині, змінилася розстановка сил на олімпійській арені. До трійки призерів на Іграх Олімпіад входили: США (7 разів), Росія (4), Китай (4), Німеччина (2), Великобританія (2), команда країн СНД (1), а на Олімпійських зимових іграх: Німеччина (6), Норвегія (5), Росія (3), США (3), Канада (1), Австрія (1), команда країн СНД (1).

Таблиця 1

Ігри Олімпіад та зимові Олімпійські ігри (1992-2016 рр.)

№	Рік	Місто, країна	Континент	Кількість НОК
<i>Ігри Олімпіад</i>				
XXV	1992	Барселона, Іспанія	Європа	169
XXVI	1996	Атланта, США	Америка	197
XXVII	2000	Сідней, Австралія	Австралія	199
XXVIII	2004	Афіни, Греція	Європа	202
XXIX	2008	Пекін, Китай	Азія	204
XXX	2012	Лондон, Великобританія	Європа	205
XXXI	2016	Ріо-де-Жанейро, Бразилія	Америка	206
<i>Зимові Олімпійські ігри</i>				
XVI	1992	Альбервіль, Франція	Європа	64
XVII	1994	Лілехамер, Норвегія	Європа	67
XVIII	1998	Нагано, Японія	Азія	72
XIX	2002	Солт-Лейк-Сіті, США	Америка	77
XX	2006	Турин, Італія	Європа	80
XXI	2010	Ванкувер, Канада	Америка	82
XXII	2014	Сочі, Росія	Європа	88

Почали проводитися Юнацькі олімпійські ігри (літні з 2010 р, зимові з 2012 р.) з метою залучення молоді до олімпійського руху. Прийнято рішення про перенесення Юнаць-

ких олімпійських ігор на не олімпійський рік починаючи з 2023 року. Таким чином, Ігри будуть проводитися щорічно з інтервалом 1 раз на чотири роки між подібними: 2022 р. – XXIV Олімпійські зимові ігри, 2023 р. – IV літні Юнацькі Олімпійські ігри, 2024 р. – Ігри XXXIII Олімпіади, 2025 р. – IV зимові Юнацькі Олімпійські ігри.

Міжнародний олімпійський комітет стабілізував програму Олімпійських ігор за основними показниками: кількість спортсменів які беруть участь в Іграх Олімпіад (10500) і зимових Олімпійських іграх (2900) і кількість видів змагань (310 і 100).

У грудні 2014 року на позачерговій сесії Міжнародного олімпійського комітету прийнято стратегічний план розвитку Олімпійського руху до 2020 року [5].

Організатори Олімпіад отримали можливість брати участь у формуванні програми змагань і вносити до неї популярні, на свій погляд, види спорту.

Професіоналізація олімпійського спорту відкрила можливість для участі в Олімпійських іграх найсильніших у світі спортсменів-професіоналів майже у всіх видах спорту, що входять до програми Ігор, що підвищує їх видовищність.

Під впливом запитів телебачення багато міжнародних спортивних федерацій погодилися на зміну правил змагань – з тим, щоб зробити свій вид спорту більш видовищним і привабливим для телебачення (міжнародні спортивні федерації баскетболу, водного поло, боротьби вільної та ряду інших видів спорту).

Почав працювати Олімпійський телеканал, завдання якого збільшити популярність олімпійського руху в періоди між Іграми (обрано слоган – «Тому що 17 днів недостатньо»).

Негативні чинники. Підготовка та участь спортсменів у великій кількості комерційних змагань, що істотно знижує ефективність олімпійської підготовки і такі спортсмени набагато гірше, ніж могли б, виступають на Олімпійських іграх.

Сучасний спорт пов'язаний з негативними наслідками фізичних і психічних перевантажень спортсменів, зі зростаючим травматизмом в результаті великих обсягів тренувальної та особливо змагальної діяльності [8].

Дотримання гендерного співвідношення, тобто досягнення 50% участі жінок в Олімпійських іграх. При цьому не враховується критерій естетичної привабливості виду спорту і пов'язаних з нею цінностей та ідеалів, необхідності врахування принципових біологічних і соціальних відмінностей між чоловіками і жінками [6].

Розширення програми Ігор для жінок, але їх недостатнє представництво у керівних органах міжнародної олімпійської системи.

Застосування допінгу в спорті. Багаторічна практика показала, що одними лише санкціями допінгову проблему вирішити неможливо і поряд з цим (вдосконаленням контролю, покаранням порушників і т.і.) необхідно розширювати і активізувати роз'яснювальну та виховну роботу [7].

Також характерною особливістю сучасного олімпійського руху є інтенсивна комерціалізація. З одного боку вона сприяє розвитку фінансової бази МОК і міжнародного олімпійського руху, але разом з тим, веде до зміни ціннісних орієнтацій і зниження виховних функцій спорту.

Висновки: Встановлено ряд чинників, що впливають на розвиток сучасного олімпійського руху, які в цілому можна умовно розділити на позитивні та негативні. Урахування чинників дозволить сприяти якісно кращому подальшому розвитку олімпійського руху та реалізації його мети.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з аналізом чинників, що впливали на становлення та розвиток Олімпійського руху в Україні.

Список використаної літератури.

1. Olympic Charter 2017. Режим доступу: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf>
2. Булатова М.М., Бубка С.Н., Платонов В.Н. *Олимпийские игры (1976-2012)*. К., Олимп. лит., 2012. Т. 2. 512 с.
3. Олимпийские игры. Режим доступу: <http://olympteka.ru/olymp/game/profile.html>
4. *Олимпийский спорт*: в 2 т. В.Н. Платонов, С.Н. Бубка, М.М. Булатова [и др.]; под общ. ред. В.Н. Платонова. К.: Олимп. л-ра, 2009. Т 2. 696 с. : ил.
5. *Олімпійський порядок денний 2020*. Режим доступу: <http://noc-ukr.org/about/officialdocuments/olimpiyskiy-poryadok-denniy-2020-20-20-rekomendaciy/>
6. Платонов В.Н. *Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения*. К.: Олимпийская литература, 2015. Кн. 2. 752 с.
7. Платонов В.Н. Допинг в олимпийском спорте: кризисные явления и пути их преодоления. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: науковий журнал*. Харків, ХОВНОКУ ХДАДМ, 2016. №6. С. 53-86.
8. Платонов В.Н. *Двигательные качества и физическая подготовка спортсменов*. К.: Олимп. лит, 2017. 656 с.